

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוז
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי ו' ניסן תשפ"ב | דף היומי בבלי: יבמות לא
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד סעיף ח'.
מוסר: חפץ חיים - כלל ה' אות א' עד אות ה'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: שער עבודת האלוקים פרק י' עד שער הבטחון פתיחה 'ואם יבטח ברוב עושרו'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

'אמן-איד' – המקצוע המשתלם של הרב הולצברג מלייקווד | הכירו הגולן שמגיע אליכם
בסוף היום | מיקרוגל מהשמים בתוספת בונוס מיוחד | 2375

על דא ועל הא

**"ויהי לפלא, במהלך הסדר צלצלו אלי כעשרה
אנשים - שמערל, בערל, קווי-נייעס, ארגוני
חסד וכו', זרק מישהו אחד לא צלצל כלל...
הבנתי מיד שהכל זה דמיון של היצה"ר"**

בואו נכיר את הגולן שמגיע אלינו בסוף היום ומנסה לעשוק מאתנו גם את הפרוטות האחרונות

האבא, השווער, שמערל, בערל, קווי-נייעס, ארגוני חסד וכו', אבל
אשתי לא התקשרה אלי בשום יום! הבנתי מיד שהכל זה דמיון
היצה"ר. הרי רציתי להיות זמין רק כדי לדעת איפה אני עומד לפני
פסח, ולמעשה כל מי שהתקשר אלי לא היה קשור לזה.

הנה חלק מהדברים שאמר הגר"י קולדצקי באותה שיחה:
"הענין הזה של הטלפונים, משל למה הדבר דומה: היו פעם
שתי חנויות אחת על יד השניה, באחת באים וקונים כל הזמן בלי
הפסקה, כל יום יש לו פדיון של אלפים ורבבות, ובשני שומם,
אף אחד לא בא לקנות. ויהי היום בערב פסח, ראובן, שכל הזמן
קונים אצלו הרויח הרבה כסף, ואילו אצל שמעון אף אחד לא
הגיע. בסיום היום שניהם עומדים כבר לסגור, ולפתע נכנס אדם
סוף סוף לקנות משהו אצל שמעון. ואז מול עיניו הנדהמות של
שמעון, הולך ראובן ללקוח ואומר לו - בא תקנה אצלי, וסוחר
אותו אליו.

"אומר לו שמעון: אני לא מבין, אתה מכרת היום אלפים
ורבבות, אין לי טענות עליך, מה שנגזר נגזר, אבל ההוא בא אלי,

אנו עומדים בימי בין הזמנים, ימים של הכנות לחג הפסח
הבעל"ט. מטבע הדברים אנו רצים לביהמ"ד בין נקיון לנקיון
ומצוי מאוד שאנו לוקחים עמנו את מכשיר הפלאפון גם לביהמ"ד
ומתכננים להיות 'זמינים' בכדי שנוכל לצאת מתי שצריך, לדעת
מה לקנות וכו'.

סיפר לנו אברך ת"ת, שלאחר דברי חיזוק שהבאנו שנה
שעברה בגליונו [קדושת בתי מקדש מעט] מאת הגאון הצדיק
רבי יצחק קולדצקי שליט"א בענין הרחקת הפלאפון מכותלי
ביהמ"ד, הדבר גרם לו שינוי מאוד לטובה ובעיקר בימי הלחץ
שלפני פסח, וכה דבריו:

כשנכנסתי ללמוד בביהמ"ד החלטתי להניח את הפלאפון על
שקט ולהשאירו בחליפה שתלויה במתלים בכניסה לביהמ"ד. היו
ימים שאמרתי לאשתי: אני אלך ללמוד, אם תצטרכי לתקשרי
אלי וכשאני אלך לשתות וכדו' אני אעבור דרך החליפה לבדוק
אם התקשרת.

ויהי לפלא: במהלך הסדר התקשרו אלי כעשרה אנשים,

כל היום לכל העולם כולו בלי הפסק ע"י הפלאפון? איפה שהוא הולך בדרך, בתפילה, בכל מקום שהוא רוצה ללמוד או לפתוח ספר, מצלצלים אליו.

"אין לי טענות על מי שמצלצל, אבל האדם לעצמו חייב להיות שיהיה לו זמן קבוע שיהיה כולו קודש. שלא להיות כמו אותו בעל חנות שכל העולם קונים אצלו והוא לא מרחם על החבר שלו שמישהו בא לקנות אצלו. עליו להגיד ליצה"ר: עד עכשיו קיבלת את שלך, עכשיו אני רוצה ללמוד, תן לי ללמוד!

"דברים נוראים כתב החפץ חיים, שמי שלומד בקביעות בלי הפסקה, רוח קדושה וטהרה נוראה שורה על הלימוד שלו. כל לימוד זה עצום ונורא, אבל כשזה בלי הפסקה, אז רוח קדושה וטהרה שורה על הלימוד.

"כל בעלי העסקים למיניהם, אם מתקשרים אליהם בשעות העבודה שומעים צליל 'לא זמין', לא זמין', הוא עכשיו עסוק, הוא לא יכול. ולא תהא כהנת כפונדקאית, כשאנחנו שקועים בלימוד נהיה 'לא זמין', ובכל אופן בסדרים שלא יהיו הפסקות באמצע.

למה אתה מושך אותו ממני? זה אכזריות. אחרי יום שלם שלא מכרתי כלום ואתה מכרת אלפים ורבות מגיע אלי משהו וכך אתה עושה!?

"זה המשל (כמדומה בשם המגיד מדובנא). והנמשל: היצה"ר יש לו הרבה לקוחות והיצר-טוב ריק מלקוחות. והנה בסוף היום מצליח היצר-טוב למכור סחורה לאדם אחד שישב וילמד, ואז מגיע היצה"ר ומושך אותו מהלימוד. היש אכזריות גדולה מזו?!

"בדור הקודם, אדם שהיה חי תשעים או מאה שנה, כל אחד במה שהיה עוסק במשך היום, אם מלמד בת"ת או מגיד שיעור או עוסק בקודש או עובד, אבל כל אחד היה מוצא לו את השעות שלו שהוא לומד תורה, ובזמן זה היה כולו קודש. למי היה טלפון - לא פלאפון! - לפני חמישים שנה? אדם היה גומר לעבוד, בא הביתה ולומד בשקט. רבינו יונה אומר שכל אחד יסדר לו בבית פינה עם ספרים ושם הוא ילמד. עד שהגיע הגנב הגדול הזה שקוראים לו טלפון כדי לעשוק את מה שנשאר לנו. והנה לטלפון התרגלנו, אבל מי חלם שבן אדם יהיה משועבד

הסיפור היומי

אמר לה הגר"י אדלשטיין זצ"ל: "לכי אל הרבנית קנייבסקי ובקשי ממנה שתתן לך לתקן משהו בבגדיו של בעלה הקדוש, ובמהרה תיוושעי". אולם לאכזבתה סירבה הרבנית לבקשה: "את הבגדים של בעלי אינני נותנת לאף אחת לתקן..."

הנערה ישבה ובכתה מקירות ליבה. אמרה הרבנית ע"ה: ראי נא, יש לי בת יקרה וחשובה, אשת הגר"ק שליט"א, ויש לה בית עם ילדים ויש צורך בהרבה תיקונים בבגדי בני הבית, לכי נא אליה וסייעי נא בידה, ואני אברכך שמשם תבוא ישועתך.

הלכה הנערה לבית הרבנית ק' שתחי', והציעה את עזרתה, ואכן ישבה שם כמה ימים ותיקנה את כל הטעון תיקון שנצטבר מימים ימימה על צד היותר טוב.

לאחר מספר ימים הבחין בזה הגר"י שליט"א והתעניין אצל הרבנית שלו לפרש הדבר, וסיפרה לו את כל אותו הענין. ואז נפל בדעתו רעיון של שידוך, להציעה לתלמיד מהכולל שלו, בחור מבוגר בעל תשובה יקר מאד. ואכן מה' יצא הדבר, ובנו בית נאמן בישראל באהבה ואחוה וכו'. נמצא שאכן משם באה ישועתה בפועל ממש כפשוטו.

(נמסר לפרסום בקובץ גיליונות)

מספר הגאון ר' יעקב ש', מתלמידי רבינו הגר"ק זצ"ל: בתו הבוגרת של ידידי, ישבה בבית אביה עד גיל מבוגר מאד. הלכה אצל אוהבן של ישראל רבי יעקב איידלשטיין זצ"ל ובכתה לפניו.

שאל אותה הרב, מה המקצוע שלך? ענתה, תופרת אני. אמר לה הרב, את צריכה לשמש תלמיד חכם אמיתי במקצוע שלך, וישועתך קרובה לבוא. על כן תלכי אצל הרבנית בת שבע קנייבסקי ותבקשי ממנה שתאפשר לך לתקן משהו בבגדיו של בעלה הקדוש.

הלכה אל הרבנית וביקשה כאשר הדרך אותה הרב איידלשטיין. אמרה הרבנית: את הבגדים של בעלי אינני נותנת לאף אחת לתקן חוץ ממני. זו הזכות שלי ואינני מוותרת על כך. למרות שכואב לי מאד מצבך ואני מאמינה לסגולה של ר' יעקב, לצערי הרב לא אוכל לוותר.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

האם ראוי להשתמש בשבת ויום טוב בכלים חד-פעמיים? האם כוס חד-פעמית כשרה לקידוש ולנטילת ידיים?

כל מה שצריך לדעת על השימוש בכלים חד-פעמיים בשבת הגדול ובהג הפסח - מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

אכל סעודת שבת כשלא הייתה אלא כוס חד"פ לנטילה; ובספר 'אורחות רבנו' ח"א מובא שכן הייתה דעתו של הסטייפלר הגריי קניבסקי זצ"ל, שאין לקדש בכוס חד פעמית - אולם בשנים האחרונות הכריעו ה'באר משה', הגר"ש וואזנר, ה'ציץ אליעזר' והגר"ב זילבר זצ"ל: מכיוון שראויים לשימוש חוזר (עכ"פ באותה בסעודה), ומה שנזרקים הוא רק עקב מחירם הזול, ויש מקרים שכשאינ מספיק כוסות שוטפים אותם ומשתמשים בהם שוב - על כך השתנה הדין. ולעניין מה שאינם מחזיקים חמים כצונן, יש לסמוך על דברי ה'ביאור הלכה' (קנ"ט ד"ה "כיון שמחזיק") שכלי שדרך שימושו בצונן אין צריך שיחזיק חמים, ובנוסף, המציאות היא שרוב הכלים האלו כיום מחזיקים חמים.

הערה: כל הפוסקים מסתייגים מהעצה להכניס כוס בתוך כוס, וכלשונם: "לאוסרים לא יועיל כלום, ולמתירים אין בזה צורך". ולמעשה לעניין קידוש, בשעת הדחק או כשטרחה רבה למצוא כוס רגילה, יש לקבוע כוס זו לשימוש חוזר, ואז אולי יש להקל. ומהנכון, לכוון בברכת הקידוש גם על הבקבוק שבו היין, וימזוג אח"כ גם ממנו לתוך הכוס, או שלאחר ששמע ויצא ישתה מהיין שבבקבוק מלוא לוגמיו.

לעניין ליל הסדר: מסתבר שאין כלי חד פעמי דרך חרות, ואינו מתאים לבני מלכים המניחים על שולחנם כלים מפוארים ומשובחים. אכן, קיימים כיום גביעים חד-פעמיים הדומים לגביעי כסף, ואף ראויים לשימוש חוזר יתכן וכשרים אף לכתחילה. הערה: לדעת בעל החוות יאיר וכף החיים יש הידור לקדש על כוס מכסף טהור.

כלים חד פעמיים ששימושם בחיבור:

ישנם כלים המשמשים כגביע או להגשת מנות אחרונות, שנמכרים כשהבסיס משמש למכסה, ובשבת או יום טוב, לפני השימוש, הופכים את המכסה להיות כרגל ובסיס לכלי. והשאלה: האם מכיוון שזהו חיבור לצמיתות (קבע), וקרוב לוודאי שהחיבור לעולם לא יתפרק, הרי זה ממש "בונה" או עושה כלי? ומאידך יתכן שעצם הזריקה לאשפה היא כפירוק החיבור? ויש דיון דומה בפוסקים לעניין עוד כלים וחפצים שלאחר השימוש נזרקים לאשפה, לדוגמא: חיבור מזרק חד פעמי להזרקת זריקה, השחלת פתילה ביו"ט לפתיל צף, קשירת שקית אשפה בקשר על גבי קשר, והדבקת טיטול מלא לשם זריקתו.

לקראת הפסח ואף במהלכו, אחד מהאמצעים להקל על בעלת הבית ולמנוע "יציאתה מן הכלים", הינו השימוש בכלים חד-פעמיים, שכמפורט להלן - כיום, לכל סוגיהם, הינם כשרים לשימוש בפסח ללא שום חשש.

אלא שמתבקשת שאלת מפתח: האם מתקיים 'כבוד שבת ויום טוב' בשימוש ב'כלים' הנזרקים לאשפה בתום השימוש בהם? אמנם, מבחינות שונות, מתקיים בהם 'עונג שבת', בראש ובראשונה בשל שלילת הצורך בהדחת כלים בין סעודה לסעודה, ובעיקר בעריכת השולחן במהירות, באפשרות החלפת צלחות, כוסות וסכו"ם במהירות בין מנה למנה, ובעיקר בפניו מהיר לשקית אשפה. אבל, האם זהו שולחן מכובד הראוי לשבת קודש? לחג ולליל הסדר?

הלכה למעשה: בשולחן ערוך (סי' רמ"ב משנ"ב וכה"ח): "מהו כבוד שבת, שירחץ גופו ויגלח שערותיו וצפורניו... ויהיה בגדיו נאים ומכובסים... ושולחנו ערוך במפה נקיה ולבנה ואכילתו בכלים נאים". וכתב הגריי פישר זצ"ל בספרו 'אבן ישראל' (ט, ל): "כלים נאים", היינו, שישתמש בשבת ויו"ט בכלים היפים שבביתו, ומכל מקום אין מניעה לאכול בכלי פלסטיק חד-פעמיים, כיון שמצוי משתמשים בהם גם בשמחות ובמשפחות ברוכות ילדים ובמקום של ריבוי אורחים, וממעטים בטרחה וטרדה בשבת. וסיים: "והכל לפי העניין ולפי מה שהוא האדם, איש וביתו והרגליו".

כוס חד-פעמית לעשיית קידוש ולנטילת ידיים:

שו"ע (קנ"ט, א): ואין נוטלים לידיים אלא בכלי, וכל הכלים כשרים, אפילו כלי אדמה וכו'. ומשמעות הפוסקים, ששם כלי תלוי בשני תנאים: א) מחזיק רביעית נוזלים כשעומד במקומו מבלי שיישפכו, ועומד לשימוש חוזר. ב) לשיטת הרמב"ם (כלים פי"ב הי"ד): "לא נקראו כלים, אלא המחזיקים חמים כצונן"

הלכה למעשה: אף שלפני כ-35 שנה הכריע בעל אגרות משה (ח"ג, ט"ל ויו"ד ג, כ"ג) שכלים חד-פעמיים, כיון שפטורים מטבילת כלים אין עליהם שם כלי, וכן דעת הגריי וייס זצ"ל גאב"ד העדה החרדית זצ"ל בשו"ת מנחת יצחק (י, כ"ג) וכן כתב הגריי ברייש זצ"ל בשו"ת חלקת יעקב, שאין כלים חד פעמיים ראויים לנטילה ואין צריך לומר לכוס של ברכה; וכן מעשה היה באדמו"ר מסאטמאר זצ"ל שחיכה בהיותו בשוויץ זמן ממושך ולא

בזה שמלאכתו לאיסור [לדוגמה, מוציאים בשבת עוגה מהקפאה ורוצים להניחה בכלי, עדיף להשתמש לשם כך בכל מגש שבבית מאשר להוציא תבנית אפייה מהתנור, או להשתמש בתבנית חד פעמית, הנקראת 'תבנית אפייה'! אלא אם כן באותו בית מייחדים מראש את התבניות החד פעמיות לאו דווקא לאפייה].
ב. כלים חד פעמיים משומשים שהושלכו לאשפה - כיון שאף אדם לא יוציאם משם לשימוש, הינם מוקצה, אבל מותר להסירם מהשולחן ישירות לאשפה משום גרף של רעי (שלחן שלמה ב, ש"ח ל"ז, חזו"ע, וחוט שני).

יש לדעת: כלי חד פעמי שהתעקם או התקפל, כגון, ילד ששיחק בכוס חד פעמית והתעקמה - אסור ליישרו, משום תיקון כלי. וכשם שאסור ליישר בשבת או יום טוב כפית או מזלג שהתעקמו.

ראיה גאונית הביא המהרי"ל דיסקין בקו"א סי' ה משעיר המשתלח ביום הכיפורים, שקשרו לו ביום הכיפורים לשון של זהורית, ולא הוזכר שהכהן ירד ופתח את הקשר. ואכן רבים מגדולי דורנו הכריעו, שכלים וחפצים המשמשים אך ורק לשימוש בודד, ולאחר מכן נזרקים לאשפה, אין בהם איסור בונה, קושר או עשיית כלי. "ומכל מקום, מהיות טוב, ראוי לפני הזריקה לפרק את החיבור".

מוקצה:

א. תבניות אפיה וכלים ממתכות שנועדו לאפיה (סופלה, מנות אחרונות) - כעיקרון דינם ככלי שמלאכתו לאיסור, שמותר בטלטול לצורך גופו (להגיש פיצוחים) או מקומו. אך להכרעת המשנ"ב: כשיש כלי של היתר עדיף להשתמש בכלי היתר ולא

עניינא דיומא - חג הפסח

אילו מניות צריכים למכור לפני פסח? מה עושים עם תמונות נוי המכילות חיטה חנוטה? והאם ממהטות טישו צריכות הכשר לפסח?

דיעות בסיסיות ונחוצות לכל העוסק בהכנת הבית לפסח - מאת הרה"ג רבי יצחק יעקב פוקס שליט"א

תמ"ג, ב ורמ"א). הגר מעל מאפיה של גויים אל יריח בריח הפת בכוונה ליהנות (שו"ת מהרש"ם).

ג. לא יראה - "ולא יראה לך שאר" (דברים ט"ז, ד). אסור

שייראה חמץ השייך לך (שלא התבער ולא נמכר לגוי) בפסח.

ד. לא ימצא - "שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם" (שמות י"ב, י"ט).

אסור שיהיה חמץ שייך לישראל בפסח, אפילו נמצא בתיק

בבידעם ואפילו במקום העבודה, בשולחן או ארונית השייכים לו.

2. פחי אשפה בבית משותף, כששכנים שאינם שומרי מצוות או

גויים מניחים בהם בפסח חמץ, יש לומר גילוי דעת בערב פסח:

"אין אנו מעוניינים שחצרנו תזכה לנו בחמץ שיונח בו בפסח" -

עצת הגרש"ז אויערבך והגר"ע יוסף זצ"ל. 3. הרואה חמץ במקום

ציבורי או במקום הפקר, לא ירימנו אלא על מנת לבערו, אבל על

מנת לסלקו לצד שלא יכשלו בו, יש רק להזיזו במקל או ברגל,

שאם ירימנו - יזכה בו ויעבור בלא ימצא (שו"ת הריב"ש ת"א). 4.

המתארחים במלון או טסים בחברת טיסה שמגישים חמץ, עליהם

להצהיר בדלפק הקבלה שמשלמים רק עבור הלינה ולא עבור

ארוחת בוקר או עבור הטיסה, ולא עבור הכבודה.

ה. "תשביתו שאור מבתיכם" (שמות י"ב, ט"ו).

הערה: דיני הכשרת המטבח ומכשיריו, והגעלת הכלים השונים

המשמשים להכנה, לבישול, להגשה ולאכילת מזון בפסח, על

פי הנהגות הפוסקים לעדות ישראל השונות, מפורטים בספרנו

'הכשרות' - פרק ו: 'מטבח כשר לפסח'.

מהו חמץ? כל המכיל את אחד מחמשת מיני דגן: חיטים,

שעורים, כוסמין, שיפון ושיבולת שועל. באנגלית: wheat,

barley, spelt, rye and oats. ברוסית: פֶּשְׁנִיץָה, יֶטְצְמִין,

פּוֹלְבָה, רוֹז, גְּרִקוֹלֶס. בספרדית: טְרִיגו, סוֹדָה, אֶסְפֶּלְטָה, סֶנְטוֹנו,

אֶמְנָה. בהונגרית: בּוֹז'ה, ערפה, טונקוה בּוֹז'ה, הוידניה, זָאָב.

כמו כן, כשמופיעים ברשימת הרכיבים הדברים הבאים -

המזון מכיל חמץ: 1. "עמילנים" [-סתם, ללא פירוט כגון "עמילן

תירס", "עמילן תפוחי אדמה וכדומה]. 2. "דגנים". 3. "לתת". 4.

"דקסטרזה". 5. "גלוטן".

חמשת הציווים לעניין איסור חמץ בתורה:

א. איסור אכילה - "כל אכל חמץ ונכרתה הנפש ההיא

מישראל" (שמות י"ב, ט"ו). היינו באכילת כזית ובמזיד.

ב. איסור הנאה - "ולא יאכל חמץ" (שמות י"ג, י"ג). דוגמאות:

1. אסור להאכיל חמץ לבעלי חיים (תרנגולים, כלב, תוכי, דגים).

2. אסור להשתמש בדבק חמץ - דבק שקדים. 3. תמונות נוי

המכילות חיטה חנוטה, פסטה. יש להטמין בארון. 4. מניות

בחברות המייצרות ויסקי או בירה יש למכור לגוי לפסח (שו"ת

מנחת יצחק ח"א). 5. בעל חנות מכולת אסור לקבל תשלום בפסח

על חמץ שמכר לפני החג, והחמץ קיים (עובדים זרים), משום

חילופי חמץ (שו"ע תנ ושו"ת שבט הקהתי ב, קעד). 6. אסור

להריח בפסח בפת של גוי להנאה, שמא יבוא לאוכלו (שו"ע

דוגמאות לחמץ גמור:

סולת, קוסקוס, בורגול, גרנולה, בירה, ויסקי, שקדי מרק, דברי מאפה, מציות קרקרים, ופלות, בייגל וחטיפים מחמשת מיני דגן, שמרי בירה, ביסלי, ממתקים מלאכותיים (סורביטול, אספרייטים) פרט לסוכרלוז, ויטמין E מקורי, תחליפי קפה, וכן רוב רובם של סוגי הוודקה בעולם ובפרט 'וודקה אבסולוט' - כל אלו הינם חמץ גמור. כמו כן סוכר ענבים - עשוי מדקסטרואזה, היינו, פירוק עמילנים, ועלול להיות חמץ גמור, אלא אם כן מיוצר מעמילן תירס או תפוחי אדמה.

מאידך, 'לציטין' כיום אינו מופק מחיטה אלא רק מסויה ומרכיבי שמן חמניות, ועל כן אינו חמץ אלא כקטניות, וכמובן אינו נצרך בפסח אלא בהכשר למהדרין. עפ"י פרסומי 'העדה החרדית' מזה מספר שנים, כל הכוהל (אלכוהול) הנמכר בבתי המרקחת, כגון לחיטוי וכדומה - אינו עשוי מדגנים.

להלן מצרכי מזון בהכשר 'בד"צ' העדה החרדית שאינם מכילים חמץ כלל כל ימות השנה, ועל כן גם למחמירים שלא להשאיר בביתם בפסח אפילו לא תערובת חמץ - אין שום צורך לזרקם, ולאחר ניקוי חיצוני ניתן לשומרם בארון נעול בפסח. אין צורך למוכרם, ואף אינם נכללים במכירת החמץ - מוכרים אך ורק חמץ!

אבקות אפיה, אגוזים - כל הסוגים, אורז, אינסטנט פודינג - כל הטעמים, במבה, ג'לי, גריסי פנינה [נאמר לי ע"י רבני מחלקת הכשרות בבד"צ העדה החרדית, שבתהליך הקילוף והשיוף של השעורה להפוך ל'גריסי פנינה' בכל השלבים, אין כלל הימצאות של מים], דבש, דגים טריים, דייסת קורנפלור לתינוקות (מיועדת לאלרגיים לגלוטן), חומץ, חרדל, חילבה (גרגרנית), טופי (כל הסוגים), טחינה, יין מיקבי הארץ, מיוז, מרגרינה, סוכר וניל, סילאן, קטשופ, קפה נמס (אבקה, מגורען), קקאו, קצפת ריץ, ריבות, שוקולית, שמרים טריים ויבשים, שלגוני קרח, תה. כמובן, כל מוצר שאין עליו כשרות לפסח למהדרין אין צורכים בפסח, גם אם אינו מכיל חמץ!!

כשרות תכשירי האיפור והקוסמטיקה לימות הפסח:

התכשירים וחומרי האיפור המצויים כיום, מעורבים בחומרים כימיים הפגומים בטעמם, ונפסלו לאכילת הכלב. כמו כן, לדעת רבנו תם (תוספות נדה ל"ב ע"א) לא נאמרה "סיכה כשתיה" לעניין חמץ בפסח, ועפ"י פרסומי בד"צ העדה החרדית, כמה שנים, בארץ נעשה שימוש רק באלכוהול סינטטי. עם זאת, הכרעת הרבה מן הפוסקים, שכל חומר, קרם או משחה ששמים אותם בפה או על הידיים, לא ניתן לומר עליהם שנפסלו מאכילת הכלב, שהרי חל לגביהם הכלל של "אחשביה" - דהיינו, בני אדם שמים אותם בפה או על הידיים והם מועשרים בחומרי טעם, דרך הנאה, כמו כן, למעשה אין הם נפסלים, אפילו לא לאדם, שהרי בלתי נמנע שלא ייבלעו או יבואו במגע עם מאכלים וכלים (ועל כן טעונים אישור משרד הבריאות). על כן הכרעת הפוסקים, שכל

הבא במגע עם הפה והידיים - חייב הכשר למהדרין לפסח. בכלל זה: משחות שיניים, מי פה, אודמים וסטיקים ליובש השפתיים.

חברות לייצור מוצרי קוסמטיקה שמוצריהם (אודמים, קרם ידיים) כשרים לפסח תשע"ט:

'רבלון', 'אולטימה', 'הלנה רובנשטיין', 'ג'ד', 'וישי', 'לוריאל', 'לנקום', 'אלמקיאז', 'יוסי ביטון', 'סופטאצ', 'קרליין', 'אנסס', 'פופא'. אבל, המוצרים של החברות דלהלן, נבדקו השנה לקראת הפסח ונמצאו בהם רכיבים האסורים לפסח: 'אסתי לאודר', 'מאק', 'בובי בראון', 'קליניק' - ואסורים לשימוש בפסח!! יש לציין, שכל התכשירים והמשחות העשויים עם וזלין או אלורה - אינם מסוגלים להכיל דגנים ועל כן - כולם כשרים לפסח. תכשיר ה'רקוטן' לטיפול בפצעי הפנים - כשר לפסח מזה שנתיים, כמו כן, חוט דנטלי המצופה ווקס - אסור בפסח.

הכשרת אלמנטים אורטודנטיים - פלטות, גשרים, שומרי מקום, לקראת הפסח:

אין לאכול בהם חמץ חם (עוגיות עם קפה לוחט, פיצה חמה וכדומה) 24 שעות לפני סוף זמן אכילת החמץ, היינו, השנה מבוקר יום חמישי י"ג ניסן שעה - 9:56. גומיות - חובה להחליף, ומאז שהוחלפו אין לאכול או לשתות חמץ בחום ש'היד סולדת בו' - כ-C45. הכשרה פשוטה ומועילה לכל אלמנט נשלף: לאחר ניקוי יסודי, יש להכניסו לכלי שיש בו תערובת של שליש מים (פושרים) ושני שלישי מלח - לחצי שעה. כן דעת מרן הגרש"ז אויערבך זצ"ל, בדומה להכשרת חביות הבולעות מיין נסך. בעלי אלמנטים שאינם נשלפים (קוביות צמודות וגשרים קבועים), בנוסף להנ"ל עליהם להימנע מאכילה ושתית חם ביותר מכ-C45 במשך הפסח.

ידיעות מעודכנות לשנת תשע"ט בנוגע לתכשירים ומוצרים שונים:

אחרי בדיקות יסודיות ומקיפות במעבדות, ע"י מומחי כשרות, לא נמצא חמץ כלל ברשימת הדברים הבאים, וניתן להשתמש בהם בפסח בלא הכשר לפסח: כל סוגי הכלים החד פעמיים, כולל מקרטון עם אלימינציה צבעונית, ניילון נצמד, נייר אלומיניום, נייר סופג, נייר פרגמנט לאפיה ולכיסוי מדפים, כל סוגי המפיונים לשולחן והמנג'טים למאפים, כל סוגי הממחטות הלחות, קיסמי שיניים, תבניות לאפיה חד-פעמיות, פילטרים, מסנני מים, ספריי לגיהוץ, כל סוגי הוולין והאלוורה (אינם מסוגלים להכיל חמץ - מיד מתפרקים), כל הדאודורנטים מכל חברה (אין שימוש כיום באלכוהול חמץ). מרן הגר"ח פ"י שיינברג זצ"ל הורה בחוה"מ פסח תש"ע, בנוכחותי, לבת שקיבלה במתנה בפסח בושם לגוף ושאלה האם תשליכו או תצניעו, וענה: "השתמשי בו בלא פקפוק, הכל היום כימי וסינטטי".

זצ"ל: בהליכות שלמה עמ' ס"ה הערה 14: "מה שיש שנותנים הכשר לפסח על דברים שאין בהם כל חשש חמץ כלל ועיקר, הרי זה כחוכא וטלולא ואין לעשות כן".

יש לציין: המוצרים הנ"ל מופיעים על גבי המדפים בהכשרים לפסח, אולי כעדות על פיקוח בזמן האריזה או השיווק ממגע עם חמץ, או מטעמי מסורת העבר. וכבר כתב מרן הגרש"ז אויערבך

קול העם

"כעבור כמה מאות מטרים הסתובבתי חזרה. אשתי שאלה: 'לאן?!' השבתי: אם ה' שלח מיקרוגל, אולי גם שלח בשביל המסעדה עוד שטר של 200 ש"ח?"

לוז עלי ואני פורע

עדכנתי את המשגיח שאם לא יעבור התשלום אביא להם פעם אחרת. המתח גבר, אבל ב"ה הכרטיס עבר בהצלחה. יצאתי מהמסעדה והודיתי לה' על כל חסדיו, הן על המיקרוגל והן על הארוחה, והוספתי בקשה שידאג לי לכיסוי של ההוצאות. בדרך לרכב, משום מה, במקום לפסוע על המדרכה פסעתי על צד הכביש סמוך למדרכה. לפתע ראיתי שטר של 200 שקלים שפת הכביש... הרמתי את השטר בשמחה והודיתי לה' על המתנה. אך עם ההודיה ראיתי עוד שטר 200 ש"ח, הרמתי גם את השטר הזה, שהיה סמוך לרכב, התיישבתי ברכב ועדכנתי את אשתי שה' כבר שלח כיסוי למיקרוגל... היא שמחה מאוד והתחלנו בנסיעה חזרה הביתה.

כעבור כמה מאות מטרים הסתובבתי חזרה. אשתי שאלה: 'לאן?!' השבתי: אם ה' שלח מיקרוגל, אולי גם שלח למסעדה עוד שטר של 200 ש"ח?

היא גיחכה, אבל אני בשלי. חזרתי לזירה והתחלתי והתחלתי להסתובב. לא חלפה דקה ומצאתי שטר נוסף... המשכתי לסרוק את האזור אבל לא מצאתי שטר נוסף. נכנסתי לרכב והודינו לה' על חסדיו הגלויים שנתן לנו את הכל כלול בשלמות!!!

מאז בכל ערב פסח אני מספר את הסיפור ומתחזק באמונה שה' כל יכול ולא מוגבל, ואני עושה את הקניות בשמחה מבלי להגיע לוויכוחים מה קונים ומה לא. כאשר עושים בשמחה נפתחת הברכה!!!

(פורסם ע"י בעל המעשה מ.ק. בגיליון 'טיב הקהילה' מצורע תשע"ט)

הסיפור התרחש לפני כשלוש שנים. ערב פסח, ההוצאות מרובות והתקציב דל. מרוב פחד לא העזתי לבדוק מה קורה בחשבון הבנק שלי. בתחום עיסוקי, אינני יודע מתי ייכנס סכום כלשהו, כי הסכומים אינם קבועים, מפאת היותי עצמאי.

בתוך הלחץ הסלולרי מצלצל, מאחורי הקו נוות ביתי בהצהרה כי השנה חייבים תנור מיקרוגל לפסח... ידוע שההוצאות החג על חשבון הבורא, ולשמח את האשה זה מחובת האיש הישראלי, על כן סיכמתי עם רעייתי כי בשעות הערב נצא יחדיו לתלפיות ונחפש מיקרוגל איכותי במחיר מציאה...

אכן יצאנו, ומצאנו מיקרוגל איכותי במחיר מבצע שעלה 400 שקלים. בזמן שהושטתי את כרטיס האשראי מלמלתי פרקי תהילים שהתשלום יעבור ושלא אחווה את הבושה שהכרטיס לא עבר... כעבור כמה שניות של מתח העסקה בוצעה ב"ה.

אחרי הקנייה המוצלחת הרגשתי תחושת רעב מציקה שהתעלמתי ממנה, עד שאשתי אמרה כי מרוב הכנות לפסח שכחה לאכול והיא מרגישה חצי מעולפת. ברגע שזה בא ממנה, מיד הסעתי אותה למסעדה שחבר טוב שלי עובד שם כמשגיח כשרות, וישבנו לאכול.

בגמר הסעודה ביקשתי מאשתי שתלך לרכב ובינתיים אשלם על הארוחה. היא לא ידעה שהסיבה לכך ששלחתי אותה לבדה הייתה, מכיוון שחששתי שהתשלום לא יעבור, ואם כך יקרה המצב יהיה לא נעים בלשון המעטה.

אשתי ניגשה לרכב, ובתפילות שלפתי את הכרטיס, כאשר

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

"נכנסתי לביתי בחושך. מיששתי את הארונות, מחפש לראות את הלהבה הדולקת בכירים, אך לא הצלחתי למצאה. חששתי שהגז כבה, אך לאט לאט התברר לי גודל הנס..."

כך נפתחו לי שערי שפע וסייעתא דשמיא - סיפורו האישי של הרב הולצברג מלייקווד

במילה: "צדיק" - צ' אמנים, ד' קדושות, י' קדישים, ק' ברכות. "שימו לב לחשבון הפשוט: אם זכיתי לענות 'אמן' על ברכות התורה והשחר של חמישה אנשים, כל אחד עשרים ברכות כפול חמש, סך הכל הגענו למאה ברכות מושלמות. כך יש לי לכל הפחות צ' אמנים-תשעים עניות אמן מידי יום. השתדלתי לכוון מעט ב'אמן' ולהצטרף בכוונת הלב לברכת המברך. האמת היא שבמילה אחת קל הרבה יותר לכוון. כך מידי בוקר נעמדתי בבית הכנסת בסמוך ליהודים האומרים ממילא את ברכות השחר, וביקשתי מהם בנועם להגיד מעט בקול, כדי לזכות אותי לענות אמן על ברכותיהם. הם נענו בתשואת חן ובחפץ לב לומר ברכות השחר בקול, ורבים מהם מעידים שכאשר הם מברכים באזני מישוה הדבר מסייע להם באופן טבעי לברך את הבורא יתברך מעט יותר בכוונה.

"ומסתבר שהברכות הללו, 'ותננו לחן ולחסד ולרחמים בעינך ובעיני כל רואינו...' נתנו לי כנראה גם חן וחסד שם למעלה, וכשראו שם בהנהלת הבנק השמימי הכנסה קבועה חדשה ויציבה, נשאתי כנראה גם חן וחסד בעיני אלוקים, ובמהרה, בתוך שנת האבל, במהירות בלתי מתוכננת, מצאתי זיווג חדש ויחד בנינו משכן חדש לשכינה לאו"ט.

"מאז שקיבלתי על עצמי מצווה זו אני חש כאילו יד נעלמה מסייעת בידי בכל מיני מצבים. כך זה היה בשבת קייצית אחת, בה בית המדרש בו התפללתי היה דל משתתפים עקב נסיעת רבים מהמתפללים לחופשה. וכך גם חמשת חברי 'הצלה' מתפללי בית מדרשנו לא היו באותה שבת. בסעודה שלישיית אני לפתע שומע זעקות: 'הצלה!' נכנסתי בבהלה לבית המדרש, ואני רואה יהודי שרוע על הרצפה כחול כולו. הלה נחנק בעת האכילה, וכל הציבור עמדו חסרי אונים ואני בתוכם. לפתע נזכרתי שראיתי פעם איזו הדרכה קצרה על עשיית 'היימליך', פעולה מצילת חיים, למי שנחנק ר"ל בעת האוכל. אף על פי שלא עשיתי זאת מעולם, באופן בלתי מוסבר וברוגע מתבקש, הצלחתי בס"ד והאדם חזר לחיים בניסים גלויים. כל המתפללים החמיאו לי על שזכיתי להציל נפש מישראל, עליו נאמר 'כאילו קיים עולם מלא', אך אני יודע שזה בזכות ה'קרדיט' המוגדל בחשבון הבנק.

"ומי שיש לו מנה רוצה מאתיים - התחלתי לאסוף 'אמנים' החל מהמניין הראשון בנך החמה, ועד למאחרים לבוא בשעות מאוחרות. גם משפחתי ניצלה משריפה בזכות האמנים: היה זה

את הרב הולצברג מכירים רבים מתושבי לייקווד. יהודים רבים אומרים בזכותו בקול ובכוונה את ברכות השחר, כשהוא עונה בכוונה אמן אחר ברכתם. יש לו להרב הולצברג תלמידים רבים, כאשר בטוב ליבו הוא מציע לכל יהודי להצטרף למצווה קלה זו של הודאה ושבח לקב"ה מפי שני עדים - המברך והעונה. רבנו ה'זרע שמשון' בפרשת מצורע מסביר איך מגיעים הנגעים לאדם, ומה הדרך והעצה לסלקם ולפתוח שערי ברכה. הוא מסביר כי מצורע הוא לשון "סגירו" [ראה בתרגום אונקלוס], כלומר: שנסגרו מהאדם שערי השפע האלוקי. ומוסיף ומדייק בלשון הפסוק "כנגע נראה לי" - ע"פ פסוק נוסף בו נאמר הלשון "נראה לי" - "כי מרחוק ה' נראה לי!". כלומר, מדוע "כנגע נראה לי"? - מדוע נסגר צינור השפע והברכה, התשובה היא: "כי מרחוק ה' נראה לי". כיוון שהאדם עומד רחוק מהבורא ית'. וכדי שיסתלקו הנגעים והשפע מהמעין האלוקי ימשיך לזרום אלינו, עלינו למצוא דרך לעמוד קרוב יותר לבורא יתברך.

"זו הייתה הרגשתי אז", משתף בגלוי לב הרב הולצברג. "היה זה לפני כעשור, עת נפטרה רעיתי ע"ה בדמי ימיה. אפפו אותי מכלול של צרות וקשיים. הרגשתי שנסגרו בפני שערי השפע והסייעתא דשמיא.

"שמעתי אז משל בשם צדיקים כי מערכת היחסים של האדם עם הבורא דומה למערכת שלנו מול מנהל הבנק: כשיש לאדם מספיק קרדיט ומזומן בחשבון הבנק, הבנק מאפשר למשון כספים ומכבד צ'קים. יתרה מזאת: כשיש לאדם הכנסות קבועות, הבנק ייתן לו גם בתשואת חן משכנתאות והלוואות. הרגשתי שאני חייב 'למלא את הקרדיט' בחשבון הבנק. להגדיל את מסגרת האשראי שלי בחשבוני האישי.

"אך מנגד, יהודי פשוט אני", טוען הרב הולצברג. "חשבת אפוא מה ביכולתי לעשות לזיכוי הרבים, לקדש שמו הגדול בעולם בכוחות הפשוטים שבידי.

"באותה עת התוודעתי לדברי הזוהר הקדוש שכל ברכה שלא עונים עליה 'אמן' אינה מושלמת, וכששני יהודים נעמדים לברך את הבורא, והאחד עונה אמן על ברכת רעהו, הם כשני עדים המעידים ומברכים את הבורא. לקחתי על עצמי לענות אמן אחר ברכות השחר של המתפללים בבית הכנסת. השתדלתי להפקיד מידי יום בחשבון הבנק לכל הפחות צ' אמנים, כמובא בשו"ע שעל האדם לענות כל יום צ' (תשעים) אמנים, אשר מרומזים

האדם, וביום כיפור בדיוק להפך: שם מראה הלבן בחוט השני הוא סימן למחילה וכפרה. ומסביר כי לעיתים בעולם הזה מה שנראה שחור הוא באמת לבן, ומה שנראה לנו לבן הוא שחור. לכן בעולם הזה מה שנראה לבן הוא סימן טוב, אך בעולם הבא הוא להפך, ולכן דווקא ביום כיפור, שהוא מעין דוגמת העולם הבא, היום בו אנו דומים למלאכי השרת, אז צבע הלבן אכן מסמל טהרה. דבריו המחזקים של רבנו נותנים כוח ליהודים רבים להודות להשם יתברך גם על הקשיים והאתגרים האישיים שהכין בחסדיו עבורם. עם מבטו של רבנו קל יותר לברך בכוונה ובשמחה 'שעשה לי כל צרכי' כי דווקא מה שנראה שחור וחשוך כעת, הוא לבן, טהור ובוהק לעתיד.

כשעבר הרב הולצברג דירה ביקש מאחד המתפללים שימלא את מקומו בתור ה'אמן יוד' - עונה האמן של בית הכנסת, באמרו לו כי זה משתלם ובמהרה יראה ישועות גדולות. לאותו יהודי היו שתי בנות מבוגרות מאוד המצפות לזיווג, ובנוסף בת נוספת אשר ציפתה להיפקד בפרי בטן זה כמה שנים. וראו זה פלא: תוך כחצי שנה מקבלת המצווה על עצמו שידך את שני בנותיו והשלישית זכתה לפרי בטן. כי כאשר חשבון הבנק מלא בברכת השם הכל נראה אחרת! ברוך השם לעולם אמן ואמן!

(התחזקות וביטחון במשנת הזרע שמשון)

ביום שני של חג הפסח. הגעתי בבוקר מוקדם, קודם נץ החמה לבית הכנסת, הייתי שם המתפלל הראשון. אחרי הגיע רב בית הכנסת וביקש ממני להדליק את הנרות בעמוד התפילה. אך נר הנשמה ממנו מדליקים כבה. על כן הצעתי כי אקפוץ לביתי הסמוך, שם אדליק את הנר מהלהבה שדולקת על הכיריים. נכנסתי לביתי בחושך. בעלטה מששתי את הארונות, מחפש לראות את הלהבה הדולקת בכירים, אך לא הצלחתי למצוא את הלהבה. חששתי שהגז כבה, אך לאט לאט התברר לי גודל הנס שבו חזיתי. התברר שהקרטונים שכיסו את ארונות החמץ נפלו וכיסו את הלהבה הבווערת. כפסע היה שהבית על יושביו הישנים יהיו למאכולת אש ר"ל".

במאמר מוסגר, מציין הרב הולצברג: "שמעתי מיהודי נוסף שקיבל על עצמו מצווה זו של ענית אמן, שחוויה רוחנית ייחודית מרוממת יש לו דווקא באמירת 'שעשה לי כל צרכי'. הברכה הזו, בה כל יהודי מודה לאלוקיו גם על חבילת קשייו, ניסיונותיו ואתגרי האישיים אותם הבורא הועיד עבורו, מתמלאת במשמעות כאשר מכוונים בה".

כה תואמים הדברים לדברי רבנו ה'זרע שמשון', השואל מדוע מראה הלבן בנגעים הוא סימן טוב מאה המעיד על העוונות של

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם לספר לשון הרע כדי להפיג צערו מליבו, נחשב כסיפור לשה"ר לתועלת?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

ובח"כ כאן יש שביאר (נתיבות חיים), שדוקא אם חבירו חטא נגדו ולבו כבד וקשה לו להחזיק הצער בלב, נחשב הדבר לתועלת, מחמת שמועיל לעתיד להסיר הדאגה, וכעין זה כתב הגרש"ד מונק (מרפא לשון ח"א עמ' לב).

ולענין 'טיפול קבוצתי' והנחיית הורים [שמספר בקבוצה על הבעיות שלו עם בנו או בן זוגו, או עם אחרים שקשורים אליו בעבודה וכדומה], דעת הגר"נ קרליץ (חוט שני שמירת הלשון עמ' שסט) שאף שמותר לאדם להתייעץ לגבי דבר שמעיק לו עם אחרים [כשמתקיימים התנאים שבס"ב], אך מכיון שרק מנחה הקבוצה מסייע לו, והאחרים אינם מבינים בזה ולא היה הולך אליהם להתייעץ, אסור לספר את הגנאי בפניהם.

ולספר לבחורה שבורה מחמת שחתנה ביטל את השידוך, את חסרונותיו של הבחור כדי להרגיע אותה מצערה, דעת הגר"ש אלישיב (יבקשו מפיהו שידוכין ונישואין ח"א עמ' שנט-שס) שאסור משום לשון הרע, ורק יאמר שהחתן לא היה מתאים לה.

בסעיף י"ד בהגה"ה מוסיף ה'חפץ חיים', כי "אפשר שהוא הדין אם כוונתו בסיפורו הוא כדי להפיג את דאגתו מליבו, הוי כמכוון לתועלת על להבא". בביאורים ומוספים מביאים כי כן נקט הגר"נ קרליץ. ומה שכתב הח"כ בלשון "אפשר", יש שכתב שכך דרכו לפעמים בדבר מחודש ללא מקור, לכתוב בלשון "אפשר". אכן הגר"ש הומינר בספרו עיקרי דינים השמיט דבר זה, וכתב שטעמו מפני שהח"כ כתב זאת כמסתפק, ועוד, שיכול לבא מזה מכשולים גדולים, שתמיד יאמר המספר שיש לו צער ומוכרח לספר, ועל האדם ליישב דעתו ולהימנע מלספר

ולגבי השמיעה ממי שמספר להפיג דאגתו, כתב הספר חסידים (סי' סד) שמצוה לשומעו, ואם אפשר, יתקן ויחבבו אצל חברו. והוסיף שאם הנפגע מספר זאת גם לאחרים כי הוא מתכוין להוציא עליו שם רע אין לשמוע לו אלא לגעור בו [שכן להפיג דאגתו בד"כ די בסיפור לאדם אחד]. וראה בספר חסידים (שם) ששמע שמותר לספר אף כשמועיל רק לשכך כעסו או צערו.

יבמות דף לא

לזכות מי נתן הגראי"ל שטיינמן צדקה בכל יום?

אין בכך כלום

הוא שוכב וכבר לא יכול לעשות שום דבר כדי לעלות, לכן כל משהו שעושים בשבילו, זה כ"כ חסד, חסד ממש של אמת, כי הוא לא יכול להחזיר, והוא בעצמו לא יכול לעשות שום מצוות, לא רק בגוף אלא גם בנשמה, לכן אומר שם שזה חסד הכי גדול לעשות חסד עם הנשמות של המתים, יותר ממה שעושים עם הגוף של הנפטר.

שמעתי מרבנו שמנהגו כל בוקר להניח בקופות צדקה כמה מטבעות ואומר שיהיה לטובת נשמת אבי ואמי, אחי ואחותי, ועבור ר' שמחה זליג, וחתנו, ועבור מח"ס ברכת הארץ ר' יהודה לייב מאשבוים זצ"ל, וכל אלו שנהרגו במלחמה, וכל המתים שלא עברו עליהם י"ב חודשים.

והוסיף רבנו אל תחשבו שכיון שזה רק פרוטות אין בכך כלום, אלא זה חשוב מאד למתים ואני מזכיר את חברי וידידי, אבל איני יכול להזכיר את כולם, ומזכיר לפחות את אותם שאח"כ לא ישאלו אותי למה לא הזכרתי אותם, (אמרתי לרבנו שבאביו ואמו יש גם מצווה מכבדו במותו, אמר רבנו שזה נכון) פעם אמר שבאביו ואמו אין צריך להזכיר שעושה לעילוי נשמתם, דממילא כל מה שעושה הוא מכוחם ונזקק לזכותם. אמר, אני מסתפק אם צריך לתת צדקה עבור הגאונים שלא זכו לזש"ק, אבל יש להם ספרים שזכו להוציא ולומדים בהם, כגון החזו"א, האור שמח.

וסיפר שנותן כל יום פרוטה עבור אחד שצריך לבקש ממנו מחילה נפטר לפני הרבה שנים, מחלתי לו. רבינו ביאר באורך מה יש מזה שלא למחול מה יש לי מזה שההוא יהיה בגיהנום? (צדיק כתמר יפרח)

מון הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל על החיים לאחר המוות, ולזכות מי נתן מון צדקה מדי יום אדם חי עוד יכול לעשות, אבל אלה שכבר מתו מסכנים אינם יכולים לעשות כלום, ממש מסכנים, לכך התחלתי לתת עבורם צדקה לקופת העיר מהשבוע. הם מסכנים כמו רעבים לא יכולים לזוז בכוח עצמם, וזה כזה חסד שאין לתאר. חסד זה הרי מהדברים הכי גדולים, ויש חסד לחיים וחסד למתים, וכתוב בתורה שחסד עם המתים נקרא חסד של אמת, מפני שאם אחד עושה לשני חסד, יכול להיות שהשני יחזור ג"כ ויעשה איתו חסד, ישלם לו תמורת החסד, משא"כ מת לא יכול להחזיר.

וזה מדובר בחסד שעושים עם הגוף של המת, מה שהולכים להלוויה אמנם כל מה שעושים לטובת המת נחשב חסד עמו. ובספר סוכת שלם לר' אליהו מגריידיץ, היה צדיק מאד גדול, מביא קל וחומר, דהנה הגוף אינו עיקר האדם, אלא עיקר האדם זה הנשמה, וא"כ אם כשעושים חסד עם הגוף זה כ"כ גדול, על אחת כמה וכמה אם עושים חסד עם הנשמה, שזה העיקר, בוודאי חסד כזה עוד יותר מצווה, ועוד יותר גדול, לכן הוא עושה חבורות חבורות שילמדו לעילוי נשמות הנפטרים כדי לעשות עמהם חסד.

כי באמת האדם אחרי שנפטר הוא מאוד מסכן כי הוא לא יכול לעשות כבר שום דבר, ולא רק שלא יכול לעשות דברים גופניים, אלא גם "הנשמה" לא יכולה יותר לפעול, וכל זמן שבן אדם חי, כל מה שהוא עושה הוא זוכה שיהיה לו זכויות גדולות מאוד, ומה שהמצווה יותר גדולה זוכה יותר, אבל אחרי שנפטר,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

באיזה אופן רצוי לקנות את בגד הציצית וחוטי הציצית?

Yossi Zelig/Flash90

ולשלם עליהם, ולא לקנותם בהקפה, כדי לקנותם ב'קנין כסף', המועיל מדאורייתא, ולא בקניני משיכה או הגבהה בלבד, אשר אינן מועילות אלא מדרבנן. ובמקרה שקנה בהקפה, והמוכר מבקש ממנו את התשלום שוב ושוב, והוא אינו משלם - בתנאים מסוימים, דין הבגד או החוטים כגזולים.

[שו"ע יא, ו, משנ"ב כז, וביה"ל ד"ה אם, וד"ה מצמר; ביאורים ומוספים דרשו, 47, וראה שם, 41-42]

נאמר בתורה על מצות ציצית: "וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִית", ודרשו חכמינו ז"ל: "להם - משלהם", דהיינו, שצריך שחוטי הציצית יהיו שייכים למקיים המצוה. וכן נאמר: "גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת כְּסוּתֶךָ", ופירושו חז"ל, שדווקא 'כסותך' חייבת בציצית; ולכן, אם הבגד גזול, גם אם החוטים אינם גזולים, לא ניתן לקיים בו את המצוה.

ובעת רכישת בגד הציצית, או חוט הציצית, ראוי להקפיד

הקושר חוטי ציצית גזולים ולאחר מכן שילם עבורם לנגזל - האם הציצית כשרה?

לחומרא, צריך להתיר את החוטים ולקושרם מחדש. אולם, מי שגזל בגד ציצית, ולאחר שקשר בו חוטי ציצית משלו שילם לנגזל עבור הבגד, או שהנגזל העניקו לו במתנה - יש שכתבו, שבדאי הציצית כשרה, ואינו צריך להתיר את החוטים ולקושרם מחדש.

[ביה"ל ד"ה מצמר; ביאורים ומוספים דרשו, 39]

בהמשך לאמור: מי שגזל חוטי ציצית, וקשר אותם בבגד הציצית, ולאחר מכן שילם עבורם לנגזל, או שהנגזל העניקם לו במתנה - למרות שכעת החוטים שייכים לגזול, יתכן שהציצית פסולה משום 'תעשה, ולא מן העשוי', דהיינו, שצריך שבשעת העשייה תהיה הציצית כשרה, ולא שלאחר העשייה תהפוך מאליה לכשרה על ידי מעשה צדדי. ולכן, כדין ספק דאורייתא

קניני גזילה: יאוש, שינוי מעשה, שינוי השם, ושינוי רשות

וכמו כן, אם הבעלים התייאשו מהחפץ, ונעשה בחפץ שינוי השם, דהיינו, ששם החפץ השתנה ביד הגזול, או שנעשה בו שינוי רשות, דהיינו, שמכר את החפץ לאחר, אין הגזול חייב להשיב לנגזל אלא תמורת החפץ. ונחלקו הפוסקים, אם דין זה אמור גם באופן שהיאוש היה רק לאחר מכירת החפץ לאחר.

[שו"ע יא, ו, משנ"ב ל, וביה"ל ד"ה דוקא, וד"ה אבל; וראה שו"ע חו"מ שנג, א-ב, לענין שינוי השם ללא יאוש]

חפץ גזול, מצות עשה על הגזול להשיבו, ככתוב בתורה: "וְהָשִׁיב אֶת הַגְּזוּלָה אֲשֶׁר גָּזַל". אולם, אם עשה בחפץ שינוי מעשה, דהיינו, ששינה את מהות החפץ על ידי מעשה, וכגון שגזל צמר וטווה ממנו חוטים - גם אם הבעלים לא התייאשו מלקבלו בחזרה, 'קנה' הגזול את החפץ, ואינו חייב להשיב לנגזל אלא את תמורת החפץ.

* מדרבנן, יש שיעור מינימלי לאורך חוטי הציצית, ונחלקו הראשונים בנוגע לשיעור זה: יש אומרים, שהוא ארבעה 'גודלים', ויש אומרים - שנים עשר 'גודלים', וכן הלכה. ומצוה מדאורייתא שחלק מחוטי הציצית יהיה 'גדיל', דהיינו, עם קשרים וכריכות, וחלקו 'ענף', דהיינו, החוטים הנפרדים היוצאים מהגדיל. ולכתחילה, צריך שאורך הענף יהיה פי שנים מאורך הגדיל.
* פסולת הצמר, פסולה לציצית אף בדיעבד, משום שיש בכך בזיון למצוה. ויש מן הראשונים שכתב, שטעם הפסול הוא משום שאת חוטי הציצית צריך לעשות מחומר הראוי לעשיית בגד, ופסולת הצמר אינה ראויה לעשיית בגד.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

בחורי ישיבה - האם ידליקו נרות חנוכה בישיבה או יסמכו על ההדלקה בביתם?

Yonatan Sindel/Flash90

שבביתם, ולא ידליקו בישיבה, אלא אם כן שעת ההדלקה במקום מגוריהם אינה תואמת את שעת ההדלקה במקום בו נמצאת הישיבה. ויש אומרים, שבחורים מבני ספרד ידליקו בישיבה ללא ברכה; ואם יש ביניהם בחור מבני אשכנז, ישתתפו עמו ב'פרוטה' בעלות השמן להדלקה, ויוציאם ידי חובה בהדלקתו.

[משנ"ב תרעז, א; ביאורים ומוספים דרשו, 1]

בחורי ישיבה הנמצאים מחוץ לביתם, ואינם סמוכים על שולחן אביהם - יש אומרים, שאינם יוצאים ידי חובה בהדלקה שבביתם, ועליהם להדליק בישיבה; ולדעתם, כך הדין אף בנוגע לבחורים מבני ספרד, דהיינו, אף כשאביהם מדליק בביתם, ולמרו שמנהגם של בני ספרד הוא שבעל הבית מדליק נר אחד עבור כל בני הבית. ויש אומרים, שבחורים מבני ספרד יוצאים ידי חובה בהדלקה

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

הלוח היומי

ו' בניסן | רבי שלום מרדכי חיים ב"ר עובדיה הדאיה זצ"ל, ר"י המקובלים בית א-ל

בשנת תרצ"ג כשחל יום זה בשבת, הוכרז ע"י הגרמנים ימ"ש, חרם על עסקים יהודים, אשר במהלכו הוכו באכזריות, נבזזו והושפלו יהודים רבים ונמנע מהם כל עיסוק...

יארצייט:

- שנ"ז: רבי שמואל יהודה ב"ר מאיר קצנבלוגן זצ"ל, מויניציאה.
- תק"ד: רבי חיים ב"ר משה אבולעפיה זצ"ל, בונה הישוב היהודי בטבריה, בעל שבות יעקב, חמדת ימים, יוסף לקח, עץ החיים ועוד.
- תרס"ה: רבי אהרן שמואל ב"ר יהודה אסאד זצ"ל, אב"ד סרדהאלי.
- תרפ"ח: רבי מאיר דן ב"ר חיים יצחק פלוצקי זצ"ל, בעל כלי חמדה, חמדת ישראל ועוד.
- תש"ז: רבי אהרן ב"ר שמואל יעקב ראטה זצ"ל, מבערגסאז, בעל שומר אמונים, מבקש אמונה, שולחן הטהור ועוד.
- תש"ע: רבי שלום מרדכי חיים ב"ר עובדיה הדאיה זצ"ל, ר"י המקובלים בית א-ל.

אדון המחלק פקודות...

מרן המשגיח הגה"צ רבי אליהו לופיאן אמר: המבחן העיקרי במידת הקפדנות והרוגזה הוא, איך נוהג עם בני ביתו, היות ושם הוא מחשיב עצמו לאדון המחלק פקודות וכל הממרה פיו נידון ברותחים...

(לב אליהו ח"ב - עמ' 31)

נשתדל לנהוג עם בני ביתנו באורך רוח ובסבלנות, ונזהר מאוד מהקפדות ומכעסים.

* תוכנית יומית מענייני דיומא
בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי
המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורי משניות על מסכת
שביעית לתוכנית קניין שביעית

* שיעורי משנה ברורה לפי
סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל
הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי
תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il